

реєстру досудових розслідувань до моменту подання прокурору обвинувального акта на затвердження. Тож очевидно, що на «поліцейських детективів» покладається ширше коло повноважень, ніж на слідчого або оперативного співробітника.

Отже, визначення поняття, терміна та статусу «поліцейський детектив» у кримінальному провадженні є досить проблемним питанням, вирішення якого в першу чергу полягає в самому закріпленні поняття та визначенні терміна «поліцейський детектив» Національної поліції України на законодавчому рівні.

Список використаних джерел

1. Позбутися рудиментів СРСР: в Нацполіції України пробують працювати детективи [Електронний ресурс]. – 2017. – Режим доступу до ресурсу: <http://www.dw.com/uk/позбутися-рудиментів-срср-в-нацполіції-україни-пробують-працювати-детективи/a-39276548>.

2. Кримінальний процесуальний Кодекс України від 13 квітня 2012 року [Електронний ресурс]. – Режим доступу до ресурсу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/4651-17>.

3. Про оперативно-розшукову діяльність: Закон України від 18 лютого 1992р. [Електронний ресурс]. – Режим доступу до ресурсу: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/2135-12>.

4. Про організаційно-правові основи боротьби з організованою злочинністю: Закон України від 30 червня 1993 року [Електронний ресурс] – Режим доступу до ресурсу: <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/3341-12>.

Бугайко Юлія Олексіївна,

аспірант відділу докторантури та ад'юнктури Національної академії внутрішніх справ

МЕТОДИ ЛІНГВІСТИЧНОГО АНАЛІЗУ ЗАКОНОДАВСТВА: УКРАЇНСЬКИЙ КОНТЕКСТ

Текст законодавства, видається, має найвищий ступінь соціального значення у будь-якій державі, адже його зміст впливає як на певне суспільство в цілому, так і на кожен його елемент зокрема. Це зумовлено колом визначальних ознак закону: загальнообов'язковістю, формальною виначеністю, вищою юридичною силою, забезпеченістю державним примусом тощо. Та

попри очевидну суспільну важливість, закон є найменш дослідженим жанром серед усіх текстів офіційно-ділового стилю.

Законодавчий стиль – це літературний стиль, є різновидом офіційно-документального стилю, притаманний нормативно-правовим актам. Відмінними рисами законодавчого стилю і відповідними їм вимогами до законодавчого стилю є: офіційний характер, документальність; нейтральність (відсутність експресивності); безособовий (неіндивідуальний) характер; зв'язність, послідовність, точність думки і простота; урядово-розпорядчий характер; стандартизованість мови, лаконічність та компактність; яскраво виражена композиційність (структурованість) тексту [4].

У державах як англосаксонської, так і романо-германської правових систем методи лінгвістичного аналізу (ЛА) законодавчого тексту є широко розповсюдженими не лише у межах законодавчої процедури, а й судочинства (в процесі тлумачення правових норм), «правового моніторингу» відповідними підрозділами органів виконавчої влади, громадської експертизи законопроектів, здобуття вищої юридичної освіти (у європейських та американських вишах традиційним є вивчення способів тлумачення та інтерпретації нормативного тексту).

В Україні використання методів ЛА під час опрацювання законодавчого тексту спостерігаємо лише у роботі Конституційного Суду України, до виключних повноважень якого належить офіційне тлумачення Конституції України.

Дослідження корпусу чинного українського законодавства дозволяє висновувати про необхідність більш ретельного опрацювання законодавчого тексту ще й на стадії його проектування. Так, незважаючи на застосування ряду «запобіжників» під час розроблення та експертизи законопроектів, однаково в результаті отримуємо закони з помилками, у тому числі лінгвістичними, які створюють колізії з чинним законодавством.

Отже, вважаємо, що саме методи ЛА сприятимуть чіткішому викладу волі законодавця, а звідси, правильній її реалізації.

Лінгвістичний аналіз тексту – виявлення найтонших смислових особливостей окремих виразних елементів мови, шлях виявлення значень: слів, зворотів, ритмів і тому подібних мовних елементів, шлях створення словника, або точніше інструментарію виразних засобів літературної мови [6].

У сучасній лінгвістиці виділяють такі методи ЛА: метод лінгвістичного спостереження та опису компонентного аналізу,

аналіз словникових дефініцій, концептуальний аналіз, контекстуальний аналіз, валентнісний аналіз і аналіз сполучуваності слів, метод трансформації, метод лінгвістичного моделювання, кореляційний аналіз, метод суцільної вибірки тощо [6].

Особливої уваги заслуговують такі перспективні методи лінгвістичного дослідження законодавчого тексту як *дискурсивний*, *лінгвокультурологічний*, *ерратологічний та корпусний*.

Дискурсивний аналіз – в загальному сенсі – ряд підходів в соціальних науках, метою яких є критичне дослідження дискурсу, а основними завданнями – аналіз співвідношення сил в суспільстві для формулювання нормативного підходу, з позиції якого можна критично проаналізувати ці співвідношення в зв'язку з соціальними змінами, створити уявлення про систему сповідуваних соціумом цінностей та інтерпретаційних схем [1].

Лінгвокультурологічний аналіз – передбачає з'ясування змісту термінологічного поняття лінгвокультурам як таких мовних одиниць тексту, у семантиці яких зосереджена вага й актуальна культурна інформація [3].

Ерратологічний аналіз («errata») з лат. означає «помилка») – полягає у пошуку та виявленні невідповідностей мовних одиниць мовним нормам, їх систематизації, кваліфікації та класифікації для швидшого виявлення помилок у тексті та їх запобігання в майбутньому [2].

Корпусний аналіз – використання корпусів текстів для проведення ЛА і має такі особливості: 1) є виключно емпіричним, оскільки спирається на аналіз реальних прикладів, використаних в природних текстах; 2) його основою є спеціальним чином побудоване велике зібрання текстів природних мов; 3) широко використовує комп'ютерний аналіз, в тому числі автоматичні та інтерактивні прийоми; 4) спирається на кількісний і якісний аналітичний прийоми [5].

В умовах інформаційного суспільства лінгвістична наука невпинно і стрімко розвивається, особливо в частині методів лінгвістичної обробки будь-якої інформації, проте на сьогодні в Україні практика застосування лінгвістичних методів зокрема під час експертизи законодавчого тексту є недостатньою, що гальмує процес удосконалення законодавства.

Тому, на нашу думку, більш активному використанню лінгвістичних методів аналізу законодавчого тексту в Україні як інструменту його вдосконалення сприятиме правова регламентація проведення лінгвістичної експертизи законопроектів.

Список використаних джерел

1. Дискурс-аналіз. *Політична енциклопедія* / редкол.: Ю. Левенець (голова), Ю. Шаповал (заст. голови). Київ : Парламент. вид-во, 2011. С. 218.
2. Комарова З. И. *Методология, метод, методика и технология научных исследований в лингвистике* : учеб. пособие. Екатеринбург : УрФУ, 2012. 818 с.
3. Мацько Л. Лінгвокультурологічний аналіз художнього тексту. *Культура слова*. 2011. № 75. С. 56–66.
4. Онищук І. І. Законодавчий стиль як засіб техніки юридичного письма та його вплив на технологію комунікації. *Науковий вісник Львівського державного університету внутрішніх справ*. 2011. № 4. С. 44–53.
5. Шевнин А. Б. *Эрратология* / А. Б. Шевнин. – Екатеринбург, 2003. – (УГИ).
6. Щерба Л. В. *Опыты лингвистического толкования стихотворений. Избранные работы по русскому языку*. М., 1957. С. 27.

Гвоздюк Віталій Валерійович,
ад'юнкт відділу докторантури та
ад'юнктури Національної академії
внутрішніх справ

ТЛУМАЧЕННЯ ТЕРМІНА «ПРАКТИКА ЄВРОПЕЙСЬКОГО СУДУ З ПРАВ ЛЮДИНИ» В УКРАЇНСЬКОМУ ЗАКОНОДАВСТВІ

Для правильного тлумачення термінів слід комплексно досліджувати норми законодавства, наукові праці, вивчати практику правозастосування. Виходячи із проблематики здійснюваних досліджень, принциповим є з'ясування змісту терміна «практика Європейського суду з прав людини».

Відповідно до преамбули Конституції України від 26 червня 1996 року наша держава у своєму розвитку тримає курс на високі міжнародні стандарти, адже відповідно до ст. 9 Основного Закону «чинні міжнародні договори, згода на обов'язковість яких надана Верховною Радою України, є частиною національного законодавства України» [1].

Згідно зі ст. 17 Закону України «Про виконання рішень та застосування практики Європейського суду з прав людини» від 23 лютого 2006 року «суди застосовують при розгляді справ Конвенцію про захист прав людини і основоположних свобод та